

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Θεσσαλονίκη, 21.05.2013

Αρ. Πρωτ: 36771

Ταχ. Δ/ση : Τ. Οικονομίδη- Καθ. Ρουσίδη 11

Ταχ. Κώδικας : 541 10

Πληροφορίες : Αντώνιος Πατσιαλάς

Τηλέφωνο : 2313 309443

Τέλεφαξ : 2310 422102

E-mail : apats@damt.gov.gr

ΠΡΟΣ:

1. Δήμους Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (Με την παράκληση να ενημερώσουν τους φορείς εποπτείας τους).
2. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. (Με την παράκληση να ενημερώσει τους φορείς εποπτείας της).
3. Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. (Με την παράκληση να ενημερώσει τους φορείς εποπτείας της).

ΚΟΙΝ:

1. Τμήματα Διοικητικού Οικονομικού Νομών Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης (με το συνημμένο)
2. Τμήμα Τοπ. Αυτ/σης & Ν.Π.Δ.Δ. Κομοτηνής (με το συνημμένο)

ΘΕΜΑ : «Αρμοδιότητα καθορισμού ορίων ταχύτητας στο δευτερεύον και τριτεύον Εθνικό οδικό δίκτυο».

ΣΧΕΤ. : Το με αριθ. πρωτ. ΔΜΕΟ/ο/1708/29.04.2013 έγγραφο της Γεν. Γραμ. Δημ. Έργων του Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων και το με αριθ.πρωτ. Δ17α/353/7/ΦΝ 443/25.10.2010 έγγραφο της Δ/νσης Νομ. Συντ/μού & Κωδ/σης της ίδιας Γεν. Γραμματείας καθώς και η με αριθ. πρωτ. 380/2008 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Σας στέλνουμε τα ανωτέρω σχετικά έγγραφα, που αναφέρονται στο αντικείμενο του θέματος, για δική σας ενημέρωση και αντίστοιχες ενέργειες.

Με εντολή Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης
Μακεδονίας – Θράκης

Η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Διοίκησης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΣΤΕΛΝΕΙΤΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΣ
ΣΤΑ ΔΕΛΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ
Μ.Ε.Π.Ε.
Η Προϊσταμένη Διεύθυνσης και
Πάρεσκα Ελένης Παπαγιάννη
της Διεύθυνσης Διοίκησης
Βασιλική Κατσιγιάννη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΣΥΓΚ. ΕΡΓΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΟΔΟΠΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ε

Ταχ. Δ/ση : Λ. Αλεξάνδρας 19

Ταχ. Κωδ. : 114 73 – Αθήνα

TELEFAX : 210 6463886

e-mail : dmeo@ggde.gr

Πληροφορίες: Αναγνωστοπούλου

Τηλέφωνο : 210 6430589

Αθήνα 29 - 4 - 2013

Αριθ. Πρωτ.: ΔΜΕΟ/ο/1708

ΠΡΟΣ

Πίνακας Αποδεκτών :

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

(με την παράκληση ενημερώσουν όλες τις 11. Ενότητες και τους Καλλικρατικούς Δήμους)

2. Όλες οι Περιφέρειες

(με την παράκληση να ενημερωθούν οι Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων)

ΘΕΜΑ: Αρμοδιότητα καθορισμού ορίων ταχύτητας στο δευτερεύον και τριτεύον Εθνικό Οδικό δίκτυο.

ΣΧΕΤ: α) Η με αρ. 380/2008 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

β) Το με αρ. πρωτ.: Δ17α/353/7/ΦΝ 443/25-10-2010 έγγραφο της Δ/σης Νομ. Συντ/σμού & Κωδ/σης.

Σας στέλνουμε για ενημέρωση σας το (α) σχετικό σύμφωνα με το οποίο «αρμόδιο όργανο για να καθορίζει και μεταβάλλει, με απόφασή του τα όρια ταχύτητας και στο δευτερεύον και τριτεύον Εθνικό οδικό δίκτυο είναι ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, όπως και στο Πρωτεύον».

Συνημμένα σας στέλνουμε και το (β) σχετικό με το οποίο η Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., έγινε αποδεκτή από τον αρμόδιο Υπουργό.

Συνημμένα

Τα (α) και (β) σχετικά

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Θ. ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Κοινοποίηση

1. Γρ. κ. Υπουργού
 2. Γρ. κ. Αναπλ. Υπουργού
 3. Γρ. Γεν. Γραμματέα Δημ. Έργων
κ. Στράτου Σιμόπουλου
 4. Γραφείο Γεν. Δ/ντή Συγκ/κών Έργων
κ. Διον. Μακρή
 5. Γραφείο Γεν. Δντή Συγκ/κων Έργων με συμβάσεις Παραχώρησης
κ. Ν. Τυπάλδου
(με την παράκληση να ενημερωθούν οι Δ/σεις)
 5. Γραφείο Νομικού Συμβούλου της Γ.Γ.Δ.Ε.
- Χαρ. Τρικούπη 182
10178 Αθήνα

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Β. Αντ. Τρ.

6. Δ/ση Νομ. Συντ/σμού & Κωδ/σης
Χαρ. Τρικούπη 182
10178 Αθήνα
7. Δ/ση Οδικών Έργων (Δ1)
Μουστοξύδη 7
114 73 Αθήνα
8. Δ/ση Συντήρησης Οδικών Έργων (Δ3)
Αχαρνών και Κεφαλληνίας 104
112 51 ΑΘΗΝΑ
9. ΕΥΔΕ Μεγάλων Έργων Δυτικής Ελλάδας (ΕΥΔΕ/ΜΕΔΕ)
Παράσχου 98-100
114 75 Αθήνα
10. ΕΥΔΕ/ΠΑΘΕ
Λ. Αλεξάνδρας 205 115 23 ΑΘΗΝΑ
11. ΕΥΔΕ Συντήρησης Αυτ/μων (ΕΥΔΕ Σ/Α)
Φειδιππίδου & Σεβαστουπόλεως 1
115 26 Αθήνα
12. ΕΥΔΕ/Β.Ο.Α.Κ.
Γ. Παπανδρέου 58
713 06 Ηράκλειο
13. ΕΥΔΕ Διευρωπαϊκού Δικτύου Πελοποννήσου
221 00 Τρίπολη

Εσωτ. Διανομή

Τμήματα α,β,γ,δ,ζ-στ
ΔΜΕΟ/ε (όρια ταχύτητας)
Χρον. αρχείο
Μηχανικοί ΔΜΕΟ/ε

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ / Γ.Γ.Δ.Ε.
Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
ΕΡΓΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Αρ. Πρωτ. ΔΜΕΟ/κ 979
Ημερ/μια 29/10/10

Αναγνωρίστη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜ. ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓ/ΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜ.ΣΥΝΤ/ΣΜΟΥ & ΚΩΔ/ΣΗΣ
Ταχ. Δ/ση: Χαρ.Τρικούπη 182
Ταχ.Κώδ: 101 78 Αθήνα
Τηλ: 210 6429185
ΤΕΛΕΦΑΞ: 210 6464392

Αθήνα, 25.10.2010
Αρ.πρ. Δ17α/ 353/7/ ΦΝ 443

✓ ΠΡΟΣ:
Την ΔΜΕΟ
Λ. Αλεξάνδρας 19
11473 - ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: Αποδοχή της αριθμ. 380/2008 γνωμοδότησης του ΝΣΚ.

Σας κοινοποιούμε κατωτέρω την αριθμ.380/2008 γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, την οποία και αποδεχόμαστε.

Με την γνωμοδότηση αυτή, γίνεται ομόφωνα δεκτό ότι αρμόδιο όργανο για να καθορίζει και μεταβάλλει, με απόφασή του, τα όρια ταχύτητας και στο δευτερεύον και στο τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο είναι ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, (ήδη Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων) όπως και στο πρωτεύον.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

Η υπ' αριθμ. 380/2008 γνωμοδότηση

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. » κ. Υφυπουργού
3. » κ. Γεν. Γραμματέα της ΓΓΔΕ
4. » κ. Γεν. Γραμματέα της ΓΓΣΔΕ
5. Γραφεία κ.κ Γεν. Δ/ντών της ΓΓΔΕ
6. Γραφείο Νομικού Συμβούλου της ΓΓΔΕ,
- Χ. Τρικούπη 182, 10110 ΑΘΗΝΑ
7. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
- Ακαδημίας 68, 10110 ΑΘΗΝΑ
8. Δ/ση Δ 17(2)

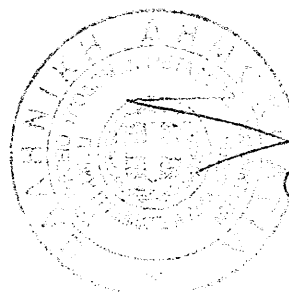
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ / Γ.Γ.Δ.Ε.
Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
ΕΡΓΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Αρ. Πρωτ. 566
Ημερ/μια 22/10/10

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Δ. ΡΕΠΠΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
πρ. τμήματος Γραμματείας

Β. Νικολαΐδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
Γ.Γ.Δ.Ε./Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 380 /2008
ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Α2 ΔΙΑΚΟΠΩΝ
Συνεδρίαση της 23.7.2008

Πρόεδρος: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
Μέλη οι Νομικοί Σύμβουλοι: Ν.Κατσίμπας, Βλάσιος Ασημακόπουλος, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Βασίλειος Κοντόλαιμος, Νικηφόρος Κανιούρας, Ιωάννης Σακελαρίου, Ανδρέας Φυτράκης, Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Γεώργιος Λάζος, Βασιλική Δούσκα, Θεόδωρος Ψυχογιός, Παναγιώτης Σπανός, Γ.Κανελλόπουλος

Εισηγήτρια: Ν.Κ.Πολιτικού

Σχετ. Έγγραφο της Δ/σης Μελετών Εργων Οδοποιίας της ΓΓ ΠΕΧΩΔΕ

υπ'αρ.ΔΜΕΟ/Ο/1913/Ε/282/6.3.2008 υπογεγραμμένο από τον Γ.Γ.Δημοσίων Εργων

Περίληψη ερωτήματος:

«Με το άρθρο 20 του ν. 2696/1999 όπως τροποποιήθηκε με το ν.3542/2007 καθορίζονται τα ανώτατα όρια ταχύτητας στο οδικό δίκτυο της χώρα..

-Σύμφωνα με την **παρ.7** του παραπάνω άρθρου ειδικά για τους αυτο/μους, τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας και το **πρωτεύον εθνικό οδικό δίκτυο**, τα όρια ταχύτητας μεταβάλλονται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ

-Σύμφωνα με την **παρ.6** του ίδιου άρθρου με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες των ΟΤΑ και με απόφαση του **οικείου Νομαρχιακού, Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου**, είναι δυνατό να καθορίζονται και μεταβάλλονται τα ανώτατα όρια ταχύτητας στις οδούς για τις οποίες έχουν αρμοδιότητα επίβλεψης και συντήρησης.

Στην **παρ.7** του προαναφερομένου άρθρου **δεν αναγράφεται, κατά το ερώτημα, αρμόδιος φορέας** με απόφαση του οποίου είναι δυνατό να μεταβάλλονται τα όρια ταχύτητας για το **δευτερεύον και τριτεύον εθνικό οδικό δίκτυο**, για το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 2 του π.δ 71/93 αρμοδιότητα επίβλεψης και συντήρησης έχουν οι Περιφερειακές Αρχές ή τα

όργανα Διονομαρχιακού επιπέδου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ.

Παράλληλα με την εγκύκλιο 8 (Δ17α/02/61/ΦΝ 433/17.4.07) του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ καθορίστηκαν οι οδοί αρμοδιότητας συντήρησης από τις Υπηρεσίες της ΓΓΔΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ και έγινε υπενθύμιση για την έναρξη από 22.3.2007 του εξαμήνου διαστήματος μέσα στο οποίο οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών θα πρέπει να εκδώσουν αποφάσεις που αφορούν τις οδούς των οποίων αρμοδιότητα συντήρησης ανήκει στις Περιφέρειες και στις Νομαρχιακές Αυτοσίες.

Επίσης με την ΔΜΕΟ/ο/769/ε/107/30.1.08 Υποργική απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ εγκρίθηκαν οι τεχνικές οδηγίες για τον προσδιορισμό των ορίων ταχύτητας στο οδικό δίκτυο της χώρας.

Με βάση τα προαναφερόμενα και επειδή ήδη είμαστε αποδέκτες σχετικών ερωτημάτων από τις Περιφερειακές υπηρεσίες παρακαλούμε να μας πληροφορήσετε ποιος φορέας είναι αρμόδιος για την έγκριση μεταβολής των ορίων ταχύτητας στο δευτερεύον και τριτεύον εθνικό οδικό δίκτυο της χώρας»

Επί των, ως άνω, ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Α.1. Από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3155/1955 (ΦΕΚ Α'63) «περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών» προκύπτει ότι οι οδοί της χώρας διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες ήτοι **Εθνικές, Επαρχιακές και Δημοτικές ή Κοινοτικές**. Ταυτόσημες είναι και οι διατάξεις του άρθρου 1 π.δ. 25/28-11-1929 «περί κωδικοποιήσεως των περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών κειμένων διατάξεων». Περαιτέρω

- Στο άρθρο 2 του ίδιου νόμου (3155/1955) ορίζεται ότι :

«Εθνικαί οδοί είναι: α) αι κύριαι οδικαί αρτηριαί αι ενούσαι τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα μεταξύ των και μετά των μεγαλυτέρων λιμένων ή αερολιμένων ή σιδηρών σταθμών, β) αι κυριώτεραι οδοί αι συνδέουσαι την χώραν μετά των ομόρων Επικρατειών, γ) αι οδοί αι εξυπηρετούσαι τόπους εξαιρετικού τουριστικού ενδιαφέροντος, δ) αι οδοί αι εξυπηρετούσαι την άμυναν της χώρας.

2. Αι εθνικαί οδοί καθορισθήσονται δια Β. Διατάγματος εφ' άπαξ εκδοθησομένου προτάσει του Υπουργού Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων.»

-Στο άρθρο 3 ορίζεται εξ άλλου ότι

«1. **Επαρχιακαί οδοί** είναι άπασαι αι οδοί της χώρας, όσαι δεν είναι εθνικαί ουδέ δημοτικαί ή κοινοτικαί...»

-και στο άρθρο 4 ότι

«**Δημοτικαί και Κοινοτικαί οδοί** είναι αι οδοί αι εξυπηρετούσαι τας πάσης φύσεως ανάγκας ενός Δήμου ή μιας Κοινότητος εντός των διοικητικών ορίων αυτού.»

2. Περαιτέρω, στο άρθρο 5 παρ. 1 - 4 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι

«1. Αι Εθνικαί οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται υπό του Κράτους δια της Υπηρεσίας των Δημοσίων Έργων...».

«2. Αι επαρχιακαί οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται υπό των Ταμείων Οδοποιίας των Νομών.

3. Αι Δημοτικά και Κοινοτικά οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται υπό των οικείων Δήμων και Κοινοτήτων. 4. ...

Τα ίδια, κατά το ουσιαστικό τους περιεχόμενα, ορίζονται και στις αντίστοιχες διατάξεις του από 25/28-11-1929 Π.Δ/τος «περί κωδικοποίησης των περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών κειμένων διατάξεων».

Β. Στην παρ.4 του άρθρου 99 του ν. 1892/1990 ορίζεται ότι:

4. Ως βασικό οδικό δίκτυο νοείται το σύνολο των οδικών αξόνων. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., που εκδίδεται μία φορά, δυνάμενη να τροποποιηθεί μία ακόμη φορά, ύστερα από γνωμοδότηση της εκτελεστικής επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας και του Οργανισμού Θεσσαλονίκης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσδιορίζονται οι οδικοί αυτοί άξονες και αποτυπώνονται σε χάρτες με κατάλληλη κλίμακα.

Επομένως, κατά τα ανωτέρω, με το άρθρο 1 του πιο πάνω ν. 3155/1955 γίνεται διάκριση των οδών της χώρας σε εθνικές, επαρχιακές και δημοτικές ή κοινοτικές και με τα άρθρα 2, 3 και 4 αυτού ορίζονται τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της κάθε κατηγορίας με βασικό κριτήριο τη σπουδαιότητα των "κέντρων" που ενώνει ενώ με Δ/τα καθορίστηκε το Εθνικό Δίκτυο της χώρας.

Σε εκτέλεση σχετικής διάταξης του ν.3155/1955 εξεδόθη το βδ της 9.8.1955 «περί καθορισμού του εθνικού δικτύου κατά τις διατάξεις του ν.3155/1955 και η απόφαση γ'25871/9.7.1963 με τα οποία προσδιορίστηκε το Εθνικό δίκτυο της χώρας ενώ με το β.δ.6.2.1956 (ΦΕΚ47Α/8.2.1956) το Επαρχιακό. Με αποφάσεις του Υπουργού εκδιδόμενες σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 1418/1984, χαρακτηρίζονται και εντάσσονται πλέον νέα τμήματα οδικού δικτύου στο Εθνικό δίκτυο. Την διαχείριση του συνόλου Εθνικού Δικτύου της χώρας, όπως αυτό νομίμως διευρύνεται, ανήκει στο Κράτος και η διαχείρισή του ασκείται από την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ (ΣτΕ 315/2007)

Γ. Στο άρθρο 12 παρ.2 εδ.β του ν.3155/1955 προβλέπεται η δυνατότητα, με Β.Δ (ήδη ΠΔ) που θα εκδοθούν εφ' άπαιξ, της κατάταξης των οδών σε εθνικές και επαρχιακές, κατόπιν εξειδικεύσεως των ανωτέρω αντικειμενικών κριτηρίων σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση οδού προκειμένου να ληφθούν "τα δια την ασφάλειαν της υπεραστικής συγκοινωνίας αναγκαία μέτρα, οίον η απομόνωσις των οδών από τας πέριξ ιδιοκτησίας, ο καθορισμός των οδεύσεων εντός κατοικημένων τόπων, αι από του άξονος των οδών αποστάσεις οικοδομικών γραμμών, φρακτών, δενδροστοιχιών κ.λπ., αι περιπτώσεις συνεχούς ή περίοδικου αποκλεισμού κυκλοφορίας επί υπεραστικών οδών, η λήψις μέτρων προς εξασφάλισιν της ορατότητος, τα όρια βάρους και διαστάσεων των επί του οδικού δικτύου κυκλοφορούντων οχημάτων και τα του ελέγχου αυτών".

Προς τούτο, με Π.Δ. κατηγοριοποιήθηκε περαιτέρω το εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της χώρας σε βασικό, δευτερεύον και τριτεύον εθνικό οδικό δίκτυο και σε πρωτεύον και

Δευτερεύον επαρχιακό δίκτυο Η κατηγοριοποίηση αυτή ανατέθηκε στον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Η διεύρυνση των δύο κατηγοριών του οδικού δικτύου της χώρας έγινε σταδιακά με νομοθετήματα που αφορούσαν 1) στις αποστάσεις της γραμμής δομήσεως πρατηρίων και αντλιών υγρών καυσίμων καθώς και λοιπών εγκαταστάσεων από τις οδούς αναλόγως της κατηγορίας αυτών και (βλ. Β.Δ. 465/70 και τα τροποποιητικά αυτού Π.Δ. 143/89 (Α' 69) και 401/93 και ήδη ν.118/2006

2) την "Λήψη μέτρων για την ασφάλεια της υπεραστικής συγκοινωνίας" (βλ. Π.Δ. 347/83 καθώς και τις όμοιες διατάξεις του ισχύοντος, από 15.7.1998, ΠΔ 209/1998 « **Μέτρα ασφαλείας υπεραστικής συγκοινωνίας**» με τα οποία καθορίζονται οι όροι δόμησης των κτιρίων με βάση τις αποστάσεις από τις οδούς με κριτήριο την οδική ασφάλεια (ιδέ **πρακτικά επεξεργασίας του ΣτΕ των αντίστοιχων διαταγμάτων Π.Ε 664/91 και 556/93, 109/1998 επί του ισχύοντος, ΠΔ.209/98 όπως τροποποιήθηκε).**

Με τα πιο πάνω Π.Δ. ορίζεται:

Άρθρο :1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος και σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του Ν. 3155/55 "Περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών", το Εθνικό και Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο της Χώρας ανάλογα με τη σημασία του για τη συγκοινωνία, τις μεταφορές, την οικονομία της Χώρας και την Εθνική Αμυνα, σε συνδυασμό με τα γεωμετρικά μεγέθη του, τον αναμενόμενο κυκλοφοριακό φόρτο και τα ειδικότερα κριτήρια, τα οποία κατά περίπτωση αναφέρονται κατωτέρω, κατατάσσεται σε κατηγορίες με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο αυτό, ως εξής:

α) Βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που συνδέει τη χώρα με άλλες επικράτειες, απ' ευθείας ή με παρέμβαση πορθμείων ή τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα μεταξύ τους.

β) Δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που συνδέει βασικούς εθνικούς οδικούς άξονες μεταξύ τους ή με μεγάλα αστικά κέντρα, λιμάνια, αεροδρόμια ή με τόπους εξαιρετικού τουριστικού ενδιαφέροντος ή είναι οδικοί άξονες για τους οποίους έχει γίνει παραλλαγή με Βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο.

γ) Τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που έχει αντικατασταθεί με νέες χαράξεις Εθνικού Οδικού Δικτύου ή εξυπηρετεί μετακινήσεις σε περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον.

δ) Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο είναι το τμήμα εκείνο του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου που συνδέει αστικά κέντρα με το Εθνικό Οδικό Δίκτυο, καθώς και περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον.

ε) Δευτερεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο είναι το τμήμα εκείνο του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου, που συνδέει Δήμους ή Κοινότητες, εκτός της πρωτεύουσας του Νομού, μεταξύ τους.

2. Το Εθνικό Οδικό Δίκτυο κατατάσσεται σε Βασικό, Δευτερεύον και Τριτεύον, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μετά από

σύμφωνη με το Συμβούλιο Δημοσίων Έργων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Το Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο κατατάσσεται σε πρωτεύον και δευτερεύον με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, μετά από πρόταση των κατά τόπους αρμοδίων Νομαρχών και γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Από την παράθεση των πιο πάνω διατάξεων συνάγεται ότι η κατηγοριοποίηση του Εθνικού δικτύου σε επιμέρους κατηγορίες έγινε προκειμένου να αντιμετωπισθούν προβλήματα σχετικά με την λειτουργία του οδικού δικτύου με παράλληλες δραστηριότητες (οικοδομικές γραμμές, όρια δόμησης κυκλοφοριακές συνδέσεις λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων κ.λ.π) δεν αναιρείται όμως η βασική κατάταξη του εθνικού δικτύου, όπως προσδιορίστηκε με το ως άνω Δ/μα 1955, και ο φορέας στον οποίο ανήκει και το διαχειρίζεται.

Ε. Με το π.δ. 71/1993 «Καθορισμός αρμοδιοτήτων που διατηρούνται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και τις περιφερειακές αρχές ή όργανα διανομαρχιακού επιπέδου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ» διατηρούνται οι κατά τις ισχύουσες διατάξεις αρμοδιότητες σε αντικείμενα της ΓΓΔΕ ως εξής:

1.2...3...4...5...9 **οι αρμοδιότητες α)...β)...δ)...ε)** επί θεμάτων εκπονήσεως γενικών μελετών της οδικής κυκλοφορίας αστικού και υπεραστικού δικτύου, εφαρμοσίμων σε κάθε πόλη 10) Όλα τα θέματα που ρυθμίζονται με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 1418/1984 και του π.δ 487/1991

Ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ μπορεί πάντα να αναθέτει ορισμένο συγκεκριμένο έργο ή ενέργειες ή εργασίες σε διανομαρχιακές ή νομαρχιακές επιτροπές.»

Στο άρθρο 2 «διατήρηση αρμοδιοτήτων από διανομαρχιακές αρχές ή όργανα» ορίζεται ότι « διατηρούνται σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 1 του ν.2026/1992 από τις περιφερειακές αρχές ή όργανα διανομαρχιακού επιπέδου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ οι ακόλουθες αρμοδιότητες2) Όλα τα θέματα των έργων που χαρακτηρίζονται ως γενικότερης σημασίας σύμφωνα με την παρ. 2 περίπτ. δ' του άρθρου 1 του Ν. 3200/1955 και κάθε αρμοδιότητα που σχετίζεται με την εκτέλεση έργου σε περισσότερους νομούς που περιλαμβάνονται μέσα στα όρια της διανομαρχιακής αρχής. 3....

4) Όλα τα θέματα κατασκευής έργων εθνικής οδοποιίας, όπως και τα θέματα που αναφέρονται στη συντήρηση και λειτουργία της εθνικής οδοποιίας, καθώς και τα θέματα μελέτης τοπικών παραλλαγών ή βελτιώσεων της εθνικής οδοποιίας.»

ΣΤ. Με το ν. 2503/97 συστάθηκαν οι Περιφέρειες της χώρας ως αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους, έχοντας τις αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στη συνολική χωρική έκταση της καθεμιάς, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στο νόμο ή νομαρχία, καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό

Γραμματέα της Περιφέρειας, ενώ δεν εθίγησαν οι αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των δήμων και κοινοτήτων (άρθρο 1 παρ. 1).

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου ορίστηκε ότι «Δεν θίγονται και διατηρούνται υπέρ του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στα έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, σύμφωνα με εγκεκριμένες ΣΑΕ και είναι ενταγμένα στο δεύτερο (2ο) Κ.Π.Σ., στο Ταμείο Συνοχής, σε κοινοτικές πρωτοβουλίες και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με φορέα υλοποίησης το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μέχρι την ολοκλήρωσή τους και με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 4, καθώς και οι αρμοδιότητες που αναφέρονται :

α. Στα έργα που εκτελούνται από τις Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων (Ε.Υ.Δ.Ε.), που συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 679/1977 (ΦΕΚ 245 Α') και από ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 5 του ν. 2229/1994.

β. Στα έργα που χαρακτηρίζονται ως Εθνικού Επιπέδου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ανωτέρω ν. 679/1977.

γ. Στα ειδικά έργα ή ειδικές κατηγορίες έργων που χαρακτηρίζονται ως τέτοια με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και έχουν προϋπολογισμό δέκα δισεκατομμυρίων (10.000.000.000) δρχ. και άνω.

δ. Στη συντήρηση όλων των έργων των ενταγμένων στα διευρωπαϊκά δίκτυα.

ε. Στον προγραμματισμό, την ιεράρχηση, χρηματοδότηση και παρακολούθηση της πορείας όλων των ανωτέρω έργων και μελετών.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις (β) και (γ) ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων με απόφασή του καθορίζει τα αποφαινόμενα όργανα, που μπορεί να είναι και οι αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες των Περιφερειών.»

Ε. Με την παρ.3 και 4 του ν.3481/2006 ορίζεται ότι:

3. Με αποφάσεις των κατά τόπους αρμόδιων Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών της Χώρας, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη την απόφαση της παραγράφου 2 και εκδίδονται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος της και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι οδοί που ανήκουν στην αρμοδιότητα συντήρησης των υπηρεσιών της οικείας Περιφέρειας και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Αρμόδιοι προς συντήρηση όλων των υπόλοιπων δημόσιων οδών είναι οι δήμοι και οι κοινότητες, ο καθένας μέσα στα όρια της διοικητικής του περιφέρειας.

4. Για την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3, ως "συντήρηση" νοείται η αποκατάσταση των βλαβών του οδοστρώματος και των στοιχείων ασφαλείας της οδού (στηθασία, νησίδες ασφαλείας, σήμανση κ.ο.κ.), επιφυλασσομένων των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για την αρμοδιότητα και τις ευθύνες των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας.

Από την παράθεση και το συνδυασμό των πιο πάνω διατάξεων συνάγεται ότι:

-Η βασική διάκριση του οδικού δικτύου της χώρας με βάση τα άρθρα 1,2,3 και 4 του ν.3155/1955 είναι σε Εθνικό, Επαρχιακό και Δημοτικό στην έννοια δε του Εθνικού Οδικού Δικτύου περιλαμβάνεται και το Βασικό ή Πρωτεύον και το δευτερεύον και τριτεύον

-Το σύνολο του Εθνικού οδικού δικτύου (α.99 παρ.4 ν.1892/1990) με βάση την πιο πάνω λειτουργική διάκριση κατασκευάζεται, ανακαινίζεται και συντηρείται από το Κράτος (α.5 ΣΤΕ 506/2006) το οποίο έχει αναλάβει (π.δ 71/1993 α.2 παρ. 4) «όλα τα θέματα συντήρησης και λειτουργίας της εθνικής οδοποιίας» μεταξύ των οποίων και τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών των ορίων και του τρόπου της κατακόρυφης και οριζόντιας σήμανσης(ά.10 ν.2696/1999) επομένως και της σήμανσης που αφορά στα όρια ταχύτητας (Γνωμ..Ν.Σ.Κ 136/2006,57/2008).

-Με την διαδικασία που ορίζεται στην παρ. 4 του προαναφερομένου άρθρου 7 του ν. 3481/2006 συγκεκριμενοποιούνται οι φορείς που θα έχουν την αρμοδιότητα συντήρησης των οδών που θα καθορισθούν με την διαδικασία που ορίζει η διάταξη αυτή πλην όμως στον προσδιορισμό της έννοιας της «συντήρησης» της παρ.4 δεν περιλαμβάνεται και η μελέτη και καθορισμός των ορίων ταχύτητας του οδικού δικτύου από τους φορείς που θα έχουν την συντήρησή του εκτός και αν ρητή διάταξη νόμου το ορίζει όπως στην περίπτωση της παρ. 6 του άρθρου 20 του ισχύοντος ΚΟΚ για τις οδούς που συντηρούν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοτομίας

Ειδικότερα και επί του τεθέντος ερωτήματος σύμφωνα με το οποίο γεννάται ζήτημα ως προς τον φορέα που καθορίζει και μεταβάλλει τα όρια ταχύτητας στο δευτερεύον και τριτεύον εθνικό δίκτυο, με βάση την γραμματική διατύπωση της παρ.7 του άρθρου 20 του ν.2696/1999 (ΚΟΚ) σε αντιδιαστολή με την παρ. 6 παρατηρούνται τα εξής;

ΣΤ -Στο άρθρο 20 του ισχύοντος ΚΟΚ 2699/1999 ορίζεται:

Παρ.6. Με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από τις αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και με απόφαση του οικείου Νομαρχιακού, Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, δύνανται να καθορίζονται και μεταβάλλονται τα ανώτατα όρια ταχύτητας στις οδούς για τις οποίες έχουν την αρμοδιότητα επίβλεψης και συντήρησης, τα οποία πρέπει να είναι κατώτερα των ανωτάτων ορίων που προβλέπονται από το άρθρο αυτό.

Παρ.7. Ειδικά για τους αυτοκινητοδρόμους, τους δρόμους ταχείας κυκλοφορίας και το πρωτεύον εθνικό οδικό δίκτυο, όπως αυτό ορίζεται με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, τα όρια ταχύτητας, εκτός των ανωτάτων επιτρεπομένων ορίων, που προβλέπονται από το άρθρο αυτό, καθορίζονται και μεταβάλλονται ύστερα από μελέτη και μόνο με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Οι κατά την προηγούμενη και την παράγραφο αυτή αποφάσεις τίθενται σε ισχύ από την τοποθέτηση των οικείων πινακίδων στις ανωτέρω οδούς.

Στις αντίστοιχες παραγράφους παρ. 5 και 6 του άρθρου 20 των ν. 614/1977 και 2094/1992 οριζόταν πανομοιότυπως ότι ..παρ. 5. «Οι αρμόδιες κατά τόπους Αστυνομικές

Διευθύνσεις και Διευθύνσεις Τροχαίας μπορούν με αποφάσεις τους που αιτιολογούνται επαρκώς και που εκδίδονται ύστερα από γνώμη της οικείας Γνωμοδοτικής Επιτροπής Κυκλοφορίας ή της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να καθορίζουν όρια ταχύτητας διάφορα των πιο πάνω οριζόμενων μέσα στις κατοικήμενες περιοχές και κατώτερα έξω από αυτές, ως και ελάχιστο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας για τις οδούς ή τμήματα οδών της περιοχής τους.

Παρ.6. Ειδικά για το βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο, όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, τα όρια ταχύτητας αυτού, εκτός των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων που προβλέπονται από το άρθρο αυτό, καθορίζονται και μεταβάλλονται μόνο με απόφαση του Υπουργού αυτού. Οι κατά την προηγούμενη και την παράγραφο αυτή αποφάσεις τίθενται σε ισχύ ύστερα από την τοποθέτηση των οικείων πινακίδων στις οδούς.

Εκ της ανωτέρω παράθεσης και ερμηνείας των διατάξεων και κατά την ιστορική τους διαδρομή συνάγονται τα ακόλουθα:

-Το Εθνικό οδικό Δίκτυο, περιλαμβάνει το Πρωτεύον ή Βασικό Οδικό δίκτυο, το Δευτερεύον και Τριτεύον κατά την βασική διάκριση των ά.1,2,3, του ν. 3155/1955

-Η γραμματική διατύπωση του άρθρου 7 του ισχύοντος ΚΟΚ δεν αποκλείει το δευτερεύον και τριτεύον οδικό δίκτυο από την συντήρηση και εποπτεία του Εθνικού δικτύου όπως έχει διαμορφωθεί με το προαναφερόμενο νομοθετικό πλαίσιο. Προφανώς η διατύπωση του άρθρου Πρωτεύον ή Βασικό οδικό δίκτυο αντιδιαστέλλεται, κατά την, κατά παράταξη αναφορά, στην γραμματική διατύπωση της παρ. 7 του ά.20 ΚΟΚ, από τους αυτοκινητοδρόμους και τους δρόμους ταχείας κυκλοφορίας και αναφέρεται στο διαχρονικά διαμορφωμένο οδικό δίκτυο που κατά το παρελθόν (προηγούμενοι ΚΟΚ) αναφερόταν ως Πρωτεύον Εθνικό σε αντιπαραβολή με το Επαρχιακό την συντήρηση του οποίου είχαν οι Νομαρχίες με τα αρμόδια Νομαρχιακά Ταμεία και μετέπειτα η Νομαρχιακές Αυτ/σεις (άρθρο 22 ΠΔ 30/96)

Συνεπώς, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, αρμόδιο όργανο για να καθορίζει και μεταβάλλει, με απόφασή του, τα όρια ταχύτητας και στο δευτερεύον και τριτεύον Εθνικό,οδικό δίκτυο είναι ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, όπως και στο Πρωτεύον.

Αθήνα 25/7/2008

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ
Ν.Κ.ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ